

**PLAN MOT DISKRIMINERING,
TRAKASSERIER, SEXUELLA TRAKASSERIER
OCH KRÄNKANDE BEHANDLING**

Innehållsförteckning

Grunduppgifter.....	3
Syfte.....	3
Bakgrund	3
Skollagen	4
Diskrimineringslagen	4
Definitioner.....	5
Vad är diskriminering?	5
Olika former av diskriminering	6
Diskrimineringsgrunderna.....	7
Vad innebär kränkande behandling?.....	7
Enhetens rutiner för arbetet med planen	8
Årsplan.....	9
Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående årsplan.....	10
Främjande arbete	12
Diskrimineringsgrunderna.....	13
Förebyggande arbete.....	14
Kartläggning av risker	14
Sätta mål och besluta om åtgärder	16
Uppföljning	18
Följa upp och utvärdera.....	18
Rutiner för akuta händelser	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Barn upplever sig utsatt av annat barn	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Barn upplever sig utsatt av personal.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Dokumentation av anmälan och utredning.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Anmälan via Trygghetswebben	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Grunduppgifter

Den här planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling gäller för Malmbyggshagens förskola.

Det är förskolans biträdande rektor som har det övergripande ansvaret för planen, som upprättades 16/9-2025 och gäller i ett år.

Malmbyggshagens förskolas arbete med likabehandling genomförs i enlighet med bestämmelser i Skollagen och Diskrimineringslagen och i samverkan med all förskolans personal. Alla barn som deltar i verksamheten involveras i upprättande och uppföljning och barnens vårdnadshavare/föräldrar görs delaktiga.

Vår plan finns alltid tillgänglig i förskolans hallar samt på förskolans webbsida.

Arbetet med planen genomförs löpande under året, med särskilda avstämningspunkter i december månad och maj månad.

Uppföljning och utvärdering av årets planerade insatser genomförs i enlighet med förskolans årsplanering, se tabell nedan.

Syfte

Förskolans plan mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling är ett viktigt verktyg för att planera och genomföra likabehandlingsarbetet på ett strukturerat och systematiskt sätt. Arbetet med att ta fram planen är också ett sätt att förankra likabehandlingsarbetet och säkerställa att alla som berörs, såväl barn som vuxna, involveras och har möjlighet att få komma till tals.

Planen mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling ska fungera som stöd när förskolan arbetar för att främja barnens lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga diskriminering, olika former av trakasserier och kränkande behandling. Planen tydliggör att förskolans likabehandlingsarbete måste vara konkret för att fungera, det räcker inte med visioner och högt uppsatta mål utan det måste också finnas tydlighet kring hur varje enhet ska arbeta för att nå målen.

Alla i verksamheten behöver vara insatta i likabehandlingsarbetet – det bästa sättet att förankra planen är genom delaktighet.

Bakgrund

Förskolans läroplan (Lpfö 18) beskriver förskolans värdegrund och uppdrag och innehåller mål och riktlinjer för arbetet. Utbildningen i förskolan ska

förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.

I enlighet med förskolans läroplan har förskolan i uppdrag att spegla de värden och rättigheter som uttrycks i FN:s konvention om barnets rättigheter, Barnkonventionen, som i och med lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter gäller som svensk lag. Utbildningen ska därför utgå från vad som bedöms vara barnets bästa, att barn har rätt till delaktighet och inflytande och att barnen ska få kännedom om sina rättigheter.

Alla som arbetar i förskolan ska främja alla människors lika värde. Inget barn i förskolan bli utsatt för diskriminering på grund av kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder, hos barnet eller någon som barnet har anknytning till, eller för annan kränkande behandling.

Skollagen

Bestämmelser om förskolans skyldighet att arbeta för att motverka kränkande behandling finns i Skollagens (2010:800) kapitel 6. Här framgår också att det är absolut förbjudet för huvudman eller personal att i samband med verksamheten utsätta ett barn för kränkande behandling.

Skollagen ställer krav på förskolans huvudman att se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

Arbetet mot kränkande behandling ska dokumenteras i en årlig plan.

Förskolans plan ska innehålla en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn. Det ska också finnas en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som förskolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Att förskolans plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen i den verksamhet som planen gäller för följer av en särskild förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.

Diskrimineringslagen

Av Diskrimineringslagen (2008:567) framgår att det är absolut förbjudet för den som arbetar inom utbildningsverksamhet att göra sig skyldig till diskriminering av ett barn eller en elev i samband med denna verksamhet.

Förskolans huvudman ska ha riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier i samband med verksamheten. Riktlinjerna och rutinerna ska följas upp och utvärderas.

I diskrimineringslagen finns också krav på att förskolans huvudman ska arbeta med aktiva åtgärder, vilket handlar om att fortlöpande undersöka om det finns risker för diskriminering (direkt eller indirekt), repressalier eller andra hinder för enskildas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten.

När man har identifierat risker och hinder ska man analysera orsaker till dessa och vidta skäliga förebyggande och främjande åtgärder för att avvärja dem. Arbetet ska även följas upp och utvärderas. De åtgärder man beslutar om ska tidsplaneras och genomföras så snart som möjligt.

Aktuella riktlinjer, rutiner och åtgärder ska årligen dokumenteras och denna dokumentation ska också innehålla en redogörelse för hur förskolan har samverkat med barn och anställda.

Arbetet med aktiva åtgärder mot diskriminering ska dokumenteras löpande.

Definitioner

Vad är diskriminering?

Diskriminering innebär att ett barn missgynnas av skäl som har samband med en eller flera av de sju diskrimineringsgrunderna: kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder eller ålder.

En beskrivning av vad varje diskrimineringsgrund går att läsa nedan under rubriken Diskrimineringsgrunderna.

Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Det är således personal, skolläda eller huvudmannen som kan göra sig skyldiga till diskriminering gentemot barn och elever. Barn och elever kan inte diskriminera varandra i juridisk mening. Både barn och vuxna kan dock utsätta andra för det som kallas för trakasserier respektive sexuella trakasserier. Med trakasserier menar man kränkningar som har samband med någon diskrimineringsgrund. Sexuella trakasserier innebär att kränkningen ska vara av sexuell karaktär.

Olika former av diskriminering

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och detta missgynnande har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas att någon missgynnas genom tillämpning av en bestämmelse som framstår som neutral men som i praktiken kan innebära att personer behandlas sämre än andra och detta har samband med en eller flera av diskrimineringsgrunderna. Det är inte diskriminering om man kan visa att bestämmelsen har ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte.

Bristande tillgänglighet

Med bristande tillgänglighet avses att en person med funktionsnedsättning missgynnas genom att verksamheten inte har vidtagit skäliga åtgärder för tillgänglighet för att säkerställa att hen ska komma i jämförbar situation med en person som inte har samma funktionsnedsättning. Vad som bedöms vara skäliga åtgärder avgörs av förutsättningarna i det enskilda fallet.

Trakasserier

Med trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Till skillnad från övriga diskrimineringsformer förutsätter inte trakasserier att det finns ett maktförhållande mellan den som utsätter och den som utsätts. Detta innebär att ett barn kan utsättas för trakasserier av såväl personal som andra barn i verksamheten.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett uppträdande som kränker någons värdighet och som är av sexuell karaktär. Det kan till exempel innebära att man upplever att någon tittar på en på ett oönskat och närgånget sätt, tafsar eller tar på ens kropp på ett sätt man inte vill eller kommer med olika former av kommentarer eller anspelningar som har sexuell natur.

Diskrimineringsgrunderna

Det finns sju diskrimineringsgrunder i Diskrimineringslagen. Dessa är:

Etnicitet

En persons hudfärg, nationella eller etniska ursprung. Alla människor har en eller flera etniciteter.

Religion eller annan trosuppfattning

Åskådningar såsom kristendom, islam, buddism, ateism och agnosticism.

Kön

Att någon är kvinna eller man. I Sverige fastställs vilket juridiskt kön en person tillhör när man föds och detta registreras i folkbokföringen. Man kan välja att ändra sitt juridiska kön och förbudet mot könsdiskriminering omfattar även personer som vill ändra eller har ändrat sitt juridiska kön.

Sexuell läggning

Med detta avses homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Funktionsnedsättning

Med detta menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan vara medfödd eller ha uppstått senare i livet, på grund av skada eller sjukdom.

Ålder

Med detta menas hur länge man har levt. Inom utbildningsverksamhet räknas det inte som diskriminering att särbehandla barn på grund av deras ålder, om det görs för ett berättigat syfte och används på ett sätt som är både lämpligt och nödvändigt för att uppnå detta syfte

Könsidentitet och könsuttryck

Könsidentitet är vilket kön en person identifierar sig som medan könsuttryck handlar om hur en person väljer att uttrycka sitt kön, till exempel genom kläder och kroppsspråk. Om en person missgynnas på grund av att hen har en könsidentitet eller ett könsuttryck som bryter mot de normer som finns kring kön i samhället kan det innebära diskriminering.

Vad innebär kränkande behandling?

Kränkande behandling regleras i Skollagens kapitel 6. Kränkande behandling innebär att ett barn utsätts för ett uppträdande som kränker barnets värdighet, utan att detta har något samband med en eller flera diskrimineringsgrunder.

Kränkningar kan vara fysiska (till exempel slag eller knuffar), verbala (till exempel nedsättande ord, hot eller ryktesspridning) eller psykosociala (till exempel grimaser eller utfrysning ur gemenskapen).

Enhetens rutiner för arbetet med planen

Årligen upprättas en ny plan på Malmbyggshagens förskola. Planen bygger på den kartläggning som vi gjort på Malmbyggshagens förskola tillsammans med barn och pedagoger under året som gått. Barnhälsogruppen på förskolan ansvarar för att samla in arbetet under året.

Biträdande rektor har det yttersta ansvaret att tillsammans med förskolans pedagoger systematiskt och kontinuerligt under året undersöka, analysera vår utbildning för att kunna åtgärda, följa upp och utvärdera. Detta gör vi genom att planen är en del av pedagogernas systematiska kvalitetsarbete. Under året arbetar vi enligt en årsplanering. Allt för att arbeta främjande och förebyggande och att i tid upptäcka och förebygga kränkningar och diskrimineringar så att åtgärder och insatser kan sättas in tidigt.

Tillsammans på förskolan arbetar vi för att göra planen känd för pedagoger, barn och vårdnadshavare.

Planen är en del av vårt systematiska kvalitetsarbete och ska ständigt finnas med oss i vårt dagliga arbete. I och med det systematiska kvalitetsarbetet på förskolan blir planen en del av vårt målfokuserade arbete som kontinuerligt följs upp, utvärderas och utvecklas för arbetet i vardagen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

På höstens möte med vårdnadshavare berättar vi om planen samt vid introduktionsmöten med nya vårdnadshavare. På uppföljningssamtal följer vi upp barnets trivsel genom att vårdnadshavarna får ge sin syn på sitt barns trivsel i förskolan. Planen finns tillgänglig på förskolans hemsida och i hallen på alla avdelningar.

Barnens delaktighet

Förskolebarnen som är tre år och äldre har varit delaktiga i arbetet med planen genom att samtala med pedagoger kring frågor som handlar om trygghet i deras vardag på förskolan. Vi genomför kontinuerliga samtal med barnen då vi pratar om värdegrunden, hur man är en bra kompis och att alla är lika mycket värda.

Pedagogernas delaktighet

Förskolans pedagoger har kartlagt riskområden och uppmärksammat utvecklingsbehov genom att samtala och observera. Kartläggningen har först skett i de olika arbetslagen och därefter diskuterats gemensamt i hela

förskolan. Pedagogerna diskuterar fortlöpande värdegrundsfrågor i olika forum tex på studiedagar samt vid ny skrivning av planen varje läsår. Se alla barn och skapa en grundtrygghet är de viktigaste uppgifterna i förskolan.

Förankring av planen

Planen delges till vårdnadshavarna på tex. föräldramöten, via Unikum genom våra lärloggar och utvecklingssamtal. Planen finns tillgänglig i hallarna på förskolans avdelningar samt på förskolans hemsida. Planen är en del i pedagogernas systematiska kvalitetsarbete.

Ansvarig

Biträdande rektor och pedagogerna i barnhälsogruppen är ansvariga för att följa upp arbetet med planen.

Kartläggning

Varje termin gör vi någon form av kartläggning tillsammans med barnen för att upptäcka eventuella diskrimineringar, trakasserier och kränkande behandling. Kartläggningsmetoder som kan användas är observationer, trygghetsvandringar inomhus samt utomhus med barnen, intervjufrågor och samtal med barnen enskilt eller i grupp, enkät till vårdnadshavare och barn.

Årsplan

Juli	Augusti	September	Oktober	November	December
	Arbetet med planen fortsätter. Målen med planen är en del av vårt systematiska kvalitetsarbete och följs upp med kontinuitet i arbetslagen och på våra APT	Trygghetsvandringar - dialog eller någon annan form av kartläggning tillsammans med barnen. Ny plan skrivs.	Arbetet med planen fortsätter 	Under nov/dec granskar vi vår utbildning utifrån planen och följer upp det förbyggande arbetet 	

Januari	Februari	Mars	April	Maj	Juni
Observationer Enkät till vårdnadshavare	Uppföljning: var är vi? Var ska vi? Hur gör vi	Arbetet med planen fortsätter 	Trygghetsvandringar, dialog eller någon annan form av kartläggning tillsammans med barnen. Följa upp det förbyggande arbetet	Under maj granskar vi vår utbildning utifrån planen. Underlag inför att planen ska skrivas om - kartläggning.	Hur blev det?

Redogörelse för enhetens uppföljning av föregående årsplan

För att säkerställa att likabehandlingsarbetet genomförs systematiskt och strukturerat ska förskolan varje år utvärdera de insatser som genomfördes föregående år. Att utvärdera innebär att man granskar det man beslutat för att se dels om åtgärderna genomfördes så som det var planerat, dels hur resultatet av åtgärderna blev.

Utvärdering av 2024-2025 års arbete, insatser och kartläggning

Under föregående verksamhetsår har vi arbetat för att kartlägga och utveckla förskolans arbete med planen.

Insatser och utvärdering

En övergripande insats vi har gjort är att skapa förutsättningar för minskade sammanhang. På Lådbilen har storarbetslaget delats i två arbetslag då vi kunde se att sammanhanget blev för stort för våra yngre barn. Resultatet är att sammanhanget blir mindre och tydligare. Pedagogerna får möjlighet att vara mer närvarande i barnens lek som i sin tur leder till en tryggare barngrupp. På Lastbilen har vi fortsatt vårt arbete med tvärgrupper för att minska sammanhangen även för våra äldre barn. Att vi delar oss i mindre grupper är en förutsättning för att skapa begripliga och meningsfulla sammanhang och en förutsättning för att se alla barn utifrån deras behov.

Genom att möblera och skapa lärmiljöer, "rum i rummet" på våra avdelningar har pedagoger haft insyn och överblick i barns pågående lek och utforskande. För att skapa ett lugn har vi delat barnen i mindre grupper. Det har bidragit till att barnens lek har fungerat väl och färre konflikter har uppstått bland dem. Vi ser att insatsen behöver fortgå för att det fortfarande förekommer konflikter när barnen är i större sammanhang.

Under året som gått har vi arbetat aktivt för att minska sammanhangen på hela förskolan. Utifrån de tillbud och kränkingsanmälningar som inkommit har vi mer medvetet delat barngrupperna även ute. När alla barn var ute på gården samtidigt skedde fler konflikter och kränkningar. Vi delar nu upp oss ute, inne samt i den inhängande lekparken som finns i anslutning till gården. Resultatet har blivit färre konflikter på gården.

Under läsåret har vi uppmärksammat att pedagogerna aktivt sprider ut sig på gården. Ett dilemma är dock att pedagogerna inte alltid är uppmärksamma på vad som sker i barnen lek. Vi behöver fortsättningsvis arbeta aktivt för att sprida ut oss där barnen är för att ha möjlighet att ligga steget före. De tillbudsrapporter som kommit in under året visar på att tillsynsansvaret ibland brister. Pedagoger är inte uppmärksamma på vilka barn som är i barngruppen

samt var de befinner sig. Vi behöver framöver se över vad vi har för rutin vid utcheckning.

När vi ligger steget före ser vi att konflikterna i barngruppen minskar. Genom att vi fortsatt arbetet med att fördela oss i barnens olika lekmiljöer och genom vår kartläggning har vi uppmärksammat platser och situationer där kränkningar kan förekomma. Att dela in barnen i mindre sammanhang har gett positiva effekter.

En insats som vi hade inför detta läsår var att använda bildstöd i samspel, något vi hade kunnat göra ännu mer för att ligga steget före och minska risk för konflikter.

För att alla barn ska känna trygghet på förskolan har vi fortsatt att uppmuntra barnens positiva bemötande mot varandra för att skapa respektfulla samspel mellan barnen. Vi strävar efter att vara goda förebilder samt att ha ett förhållningssätt som uppmuntrar barnen att visa respekt och hänsyn till varandra och för att uppmärksamma barnen på olika känslor.

Under läsåret har hela förskolan haft ett fokus på barnens integritet speciellt vid toalettbesök. Lastbilen har installerat ringklockor samt skyltar på utsidan av toalettdörrarna som indikerar om det är ledigt eller upptaget. Detta för att undvika att andra barn ska komma in och störa på toaletten samt att barnen ska slippa ropa när de är färdiga. Resultatet av detta är att barnen inte längre uttrycker att de inte vill gå på toaletten på förskolan. Lastbilen upplever ett fortsatt dilemma i blöjbytessituationen där vi behöver vara medveten om barnens integritet och inte ha för många barn i skötrummet samtidigt. Vi behöver se över vår rutin för blöjbyten för att minska sammanhanget.

Genom att ge god omsorg till varje individ har vi skapat en grundtrygghet. Allas lika värde oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och ålder har varit vår utgångspunkt. Genom att arbeta med gemensamma aktiviteter har vi stärkt gemenskapen och skapat gruppkänsla hos barnen. Det har även gett barnen ett gemensamt språk, lekspråk, vilket har gett barnen möjlighet att kommunicera genom leken.

Som i föregående års svar i vårdnadshavarenkäten framkom det att flera vårdnadshavare vet om att denna plan finns men inte hur vi konkret arbetar med den. Över lag är svaren mycket positiva, vårdnadshavarna uppger att deras barn trivs hos oss och känner sig trygga.

Vi behöver fortsätta med att förtydliga vårt arbete mot vårdnadshavarna om hur vi arbetar med värdegrundsfrågor i vår undervisning då flera svarat att de inte vet hur vårt förhållningssätt kring detta är.

Främjande arbete

Det främjande arbetet handlar om att identifiera och stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och respekten för allas lika värde.

Det främjande arbetet ska genomsyra alla delar av verksamheten och bedrivas kontinuerligt, systematiskt och målinriktat. Främjande insatser ska gälla alla barn och riktas mot alla diskrimineringsgrunder. I samband med det främjande arbetet krävs inte att förskolan har identifierat några särskilda risker eller problem.

Det främjande arbetet på förskolan handlar om att stärka positiva förutsättningar för likabehandling i förskolans utbildning. Pedagogernas förhållningssätt är att vara närvarande och deltagande i barngruppen.

- På Malmbyggshagens förskola arbetar vi målmedvetet för att förhindra och förebygga att någon form av kränkning ska ske.
- Alla barn och vuxna ska känna sig trygga och känna tillit till att ingen skall uttrycka sig nedlåtande eller dömande.
- Ett respektfullt bemötande är grunden för samarbete och goda möten.
- Vi är närvarande och deltagande pedagoger i barngruppen med barnfokus både i inne- och utemiljön.
- Vi delar upp barngrupperna i mindre grupper för att skapa mindre sammanhang.
- Genom att skapa positiva mötesplatser utvecklas kommunikation och samspel.
- Kreativa lärmiljöer leder till att barnen utmanas och genom varierande material blir mötesplatserna stimulerande.
- Barnen erbjuds många olika sätt att uttrycka sig på till exempel genom tal och skrift, bild, skapande och drama samt teckenspråk som stöd.
- Vi pedagoger är goda förebilder genom att tänka på hur vi tilltalar barn och varandra för att föregå med gott exempel.
- Vi är tydliga med att vi bemöter barnet som individ oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning eller ålder.

I kommunens pedagogiska idé "Barnens bästa förskola" lyfts vikten av förskolan som en social och interkulturell mötesplats som ska främja barnens

förståelse för värdet av mångfald.

- På förskolan ses barnens och pedagogernas olikheter som tillgångar.
- Olikheter är en förutsättning för kreativt tänkande och utveckling.
- Alla barn har olika behov och erfarenheter.
- Undervisningen bedrivs i demokratiska former där varje individ ska bli sedd, hörd och respekterad.
- Vi lyfter värdegrundsfrågor vid pedagogiska träffar, kvalitetsgrupp eller APT för att hålla diskussionen levande.
- Pedagogernas förhållningssätt är att barn gör så gott de kan utifrån de förutsättningar vi ger dem.
- Barnen uppmuntras att komma fram till goda lösningar genom att de får fundera på hur problemet ska lösas.

Diskrimineringsgrunderna

Etnicitet

Vi har böcker som visar på olika etniciteter. Att vi pedagoger visar en nyfikenhet och respekt kring familjens kultur.

Religion eller annan trosuppfattning

Vi fångar upp frågor och tankar som kommer upp, är nyfikna och söker kunskap vid behov. Vi uppmärksammar, pratar kring seder och traditioner.

Kön

Vi gör ingen skillnad på kön. Erbjuder material och aktiviteter utefter intresse.

Sexuell läggning

Vi har böcker som visar på olika familjekonstellationer. Pratar kring frågor som uppkommer.

Funktionsnedsättning

Vi har böcker som visar på allas olikheter. Vi samtalar kring att vi alla är olika men lika mycket värda.

Ålder

Medvetenhet kring det kompetenta barnet.

Könsidentitet och könsuttryck

Vi arbetar med att alla får vara sig själva. De får ha vilka kläder de vill, använda vilket material de vill, leka vad de vill. Att vi pedagoger är medvetna kring hur vi uttrycker oss.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet handlar om att avvärja de riskerna för diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier eller kränkande behandling som respektive enhet kan identifiera i sin egen verksamhet.

Varje år kartläggs nuläget på förskolan och fjolårets insatser utvärderas.

Analysen läggs sedan till grund för det förebyggande arbetet nästa år.

Kartläggning av risker

Som grund för förebyggande åtgärder ska den egna verksamheten undersökas.

Kartläggningen inleds på ett övergripande plan genom att enheten gör en översyn av olika rutiner, riktlinjer och policydokument för att uppmärksamma eventuella strukturella risker för diskriminering, eller andra hinder för lika rättigheter och möjligheter när det gäller de olika diskrimineringsgrunderna.

Därefter är det dags att gå vidare med kartläggningen genom att sätta fokus på olika aspekter av barnens situation på respektive enhet. I kartläggningen ska förskolan beakta alla sju diskrimineringsgrunder samt risker för kränkande behandling.

Vi har använt följande metoder vid vår kartläggning:

- observationer
- samtal enskilt och i grupp med barnen
- föräldraenkät
- Trivsselfrågor
- incidentrapporter

I samband med kartläggningen har vi identifierat följande risker för diskriminering eller kränkande behandling:

- risk för brister i tillsynsansvaret
- risk för att barns integritet kränks
- risk för barn som känner sig otrygga på gården
- risk för att kränkningar ökar i större sammanhang

Utvecklande insatser för pedagogens förhållningssätt:

En gång i månaden träffas pedagogerna som är ambassadörer i barnhälsogruppen. Där går vi kontinuerligt igenom planen mot diskriminering. Syftet är att öka kunskapen om förebyggande och hälsofrämjande insatser samt goda exempel på dessa.

Vid några tillfällen per termin deltar en specialpedagog från centrala barn- och elevhälsan för att ge handledning i frågor riktade till både individ och grupp. Pedagogerna får utveckla och förändra sitt förhållningssätt mot barnen, så barnen kan bli sitt bästa jag.

Centrala barn- och elevhälsan kan också stötta i andra åtgärder som till exempel Marte Meo filmning, riktad handledning mot pedagogiska utmaningar.

Analys av orsaker

När kartläggningen är genomförd är det dags att analysera resultatet för att hitta orsaker till de risker som identifierats i verksamheten.

I vår analys av de risker vi identifierat har vi kommit fram till att riskerna beror på följande orsaker:

Identifierad risk: Barn som känner sig otrygga på vissa delar av gården

Orsaker till ovanstående risk

- Utåtagerande barn som har svårt med impulskontroll
- Gårdarna har flera platser där barn kan vara utan pedagogens insyn
- Pedagoger som inte är nära/delaktiga i barnens lek i miljöerna

Identifierad risk: Risk för att barnens rätt till personlig och kroppslig integritet kränks.

Orsaker till ovanstående risk

- Barn som uttrycker nedlåtande kommentarer
- Utåtagerande barn som har svårt med impulskontroll
- Pedagoger som lägger vårdnadshavarens ansvar på barnet, tex när det saknas kläder efter väder
- Barn ges inte möjlighet till att vara ifred vid toalettbesök/blöjbyten

Identifierad risk: Pedagoger som brister i tillsynsansvaret vilket leder till att barn kan kränkas samt att pedagoger inte vet vart barnen befinner sig.

Orsaker till ovanstående risk

- Bristande kunskap om förskolans tillsynsansvar
- Pedagoger som söker sig till varandra
- Bristande barnfokus och engagemang hos pedagoger
- Pedagoger som inte är nära/delaktiga i barnens lek

Identifierad risk: Många barn på mindre ytor skapar konflikter

Orsaker till ovanstående risk

- Pedagoger som söker sig till varandra
- Bristande barnfokus och engagemang hos pedagoger
- Pedagogernas inställning till vårt uppdrag

Sätta mål och besluta om åtgärder

Som förbyggande åtgärd för att komma till rätta med de risker vi identifierat planerar vi att genomföra följande insatser utifrån våra mål:

Vårt mål är att: Alla barn ska känna sig trygga på förskolan.

Åtgärd/insats:

Pedagogerna ska:

- vara närvarande och ha barnfokus.
- finnas nära barnen för att sätta ord på känslor och händelser.
- lyfta värdegrundsfrågor kontinuerligt i det pedagogiska arbetet.
- ha regelbundna samtal om hur man är en bra kompis och uppmärksamma barnen på andras perspektiv.
- fortsätta att uppmuntra barnen att se på varandra för att försöka utläsa hur kompiserna känner sig vid en konflikt.
- ska vara närvarande och medverkande pedagoger som ligger "steget före" (förutseende).
- kartlägga kränkningars plats och situation för att kunna förebygga att det inte händer igen.
- fördela sig där barnen är och där vi vet att diskrimineringar kan ske.
- Fortsätta att uppmäna alla barn att prata med en pedagog om det händer något som är mindre bra.
- ska skapa mindre sammanhang och dela in barnen utefter deras intressen och behov.

Vårt mål är att: Pedagogerna ska vara nära/delaktiga i barnens lek.

Åtgärd/insats:

Pedagogerna ska:

- finnas nära för att sätta ord på känslor och händelser samt sätta ord på det som händer och sker i barnens lek.
- delta i barnens lek och utmana vidare.

- arbeta för att utveckla stimulerande miljöer som lockar till lärande, lek och aktivitet.

Vårt mål är att: Pedagogerna ska skapa begripliga, hanterbara och meningsfulla sammanhang.

Åtgärd/insats:

Pedagogerna ska:

- organisera för mindre sammanhang i övergångar och under dagen både inne och ute.
- använda bildstöd för att skapa förståelse och överblick för situationen. Som stöd kan vi använda oss av boken *Tydliggörande pedagogik* av David Edfelt m.fl.

Vårt mål är att: Barnen ska känna sig trygga på toaletten/skötrummen och få bästa förutsättningar för att bli självständiga

Åtgärd/insats:

Pedagogerna ska:

- ansvara för att skapa lugna trygga sammanhang vid toalettsituationerna samt vid blöjbyten. Alla barn har rätt till att få vara på toaletten eller byta blöja ifred.
- organisera sig så att barnens integritet respekteras.
- använda Tydliggörande pedagogik som stöd i vårt arbete.

Som förebyggande åtgärd för att komma till rätta med den risk vi identifierat kan denna matris användas:

Vad	Hur	Vem	När
Vilken åtgärd sätter vi in?	Hur ska vi göra?	Vem ansvarar?	Tidplan för insats

Uppföljning

Resultaten av åtgärderna följs upp i regelbundet av biträdande rektor och förskollärare i barnhälsogruppen

Följa upp och utvärdera

I förskolans redovisning av planerade åtgärder ska det framgå när och hur de beslutade åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Resultatet av denna uppföljning och utvärdering ska dokumenteras i denna matris:

Vad? Vilken åtgärd sattes in?	Hur? Hur gjorde vi?	Resultat? Hur har det gått?

Rutiner för akuta händelser

All personal som arbetar i förskolan ska vara uppmärksam på om barn upplever sig utsatta för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier. Om personal uppfattar signaler om att barn upplever sig utsatt är de skyldiga att genast agera genom att anmäla och utreda händelsen.

Barn upplever sig utsatt av annat barn

Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier ska tas på allvar, anmälas och utredas.

All personal som får signaler om att ett barn upplevt sig utsatt ska skyndsamt anmäla detta till biträdande rektor, sen görs anmälan digitalt.

Anmälan utreds sedan av pedagogen i samarbete med biträdande rektor. Man vidtar åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser. De åtgärder som vidtas för att komma till rätta med eventuella kränkningar/trakasserier följs upp och biträdande rektor beslutar när ärendet ska avslutas.

Barn upplever sig utsatt av personal

För personalens del finns ett absolut förbud mot att utsätta barn för kränkningar, trakasserier eller sexuella trakasserier. Alla signaler om att ett barn upplever sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier av personal ska tas på allvar, anmälas och utredas.

All personal som får signaler om att barn upplevt sig utsatt av personal ska skyndsamt anmäla detta till biträdande rektor. Om det är biträdande rektor som upplevs utsätta görs anmälan till skolchef, anmälan görs digitalt.

När biträdande rektor får signal om att ett barn upplevt sig utsatt av personal ska hen skyndsamt påbörja en utredning och vidta åtgärder för att förebygga och förhindra liknande händelser.

Anmälan från privatpersoner

Om du tror att någon annan är utsatt för kränkningar eller om du som förälder misstänker eller får höra att ditt barn utsätts för kränkande behandling, vänder du dig i första hand till ansvarig lärare eller till någon annan vuxen på enheten. Om du inte tycker du blir lyssnad till, eller inte får den hjälp som krävs för att kränkningarna ska upphöra vänder du dig till biträdande rektor. Om du efter kontakt med biträdande rektor fortfarande inte tycker att du får den hjälp som krävs för att kränkningarna ska upphöra kan du göra en anmälan till division Utbildning som då utreder händelsen och hjälper till för att lösa situationen. Länk för att göra en anmälan digitalt finns på kommunens hemsida.

Anmälan via Trygghetswebben

Nyköpings kommun har ett digitalt verktyg för anmälan av kränkande behandling och trakasserier, kallat Trygghetswebben.

Trygghetswebben når man via kommunens webbsida nykoping.se.

Denna tjänst kan användas av alla privatpersoner som på något sätt har fått information om att ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling eller trakasserier. Personal som arbetar inom Nyköpings kommun ska inte använda sig av Trygghetswebben för att anmäla ärenden, utan följer den rutin som beskrivits ovan.

När en anmälan tas emot via Trygghetswebben skickas denna till den berörda förskolan/skolan för utredning. Om ett ärende redan pågår avseende den anmälda händelsen kan uppgifterna i anmälan föras över till detta ärende. Om det inte finns något pågående ärende på förskolan ska ett ärende skyndsamt inledas. Anmälan till Trygghetswebben ersätter då blankett 1 och förskolan följer därefter sin normala rutin för att utreda, vidta åtgärder och följa upp ärendet.

Trygghetsvandring miljö

Ev. fota tillsammans med barnet
(skriv ut direkt, skriv text på bilden, så att
dokumentationen blir tydlig)

Frågor att ställa under vandringen. Vandringen
sker både ute och inne.

- I vilket rum/plats tycker du om att leka på
förskolan/avdelningen/ute? Varför?
- Är det någonstans du inte tycker om att
leka? Vart då? Varför?
- Vilket rum tycker du att de vuxna brukar
finnas? På gården?
- Vart brukar det inte finnas vuxna?

Känslor med bildstöd

Glad

Trygg

Nöjd

Bra

Rädd

Otrygg

Obehagligt

Dåligt

Bilaga 2

Trivsselfrågor

Datum:

Avdelning:

Barnets namn:

Hur känner du dig då du ska gå till förskolan?

Vilken är din favoritplats på förskolan?

Finns det någon plats på förskolan som du inte tycker om att vara?

Vem leker du med på förskolan och varför?

Finns det något du inte vill leka?

Om du blir ledsen på förskolan, vem går du till då?

Observationsmaterial utifrån 2:1 i Lpfö 18

Målområde	Tecken på förmåga / Exempel på beteenden att observera	Kommentar / Reflektion
1. Öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande	- Deltar i leken och delar med sig - Lyssnar när andra pratar - Hjälper till vid konfliktlösning - Tar ansvar för sina handlingar	
2. Hänsyn, empati och hjälpssamhet	- Uppmärksammar när någon är ledsen eller behöver hjälp - Visar tröst och omsorg - Frågar eller erbjuder hjälp spontant	
3. Etiska dilemman och livsfrågor	- Kan uttrycka vad som är rätt och fel i en situation - Förstår vikten av att fråga innan man tar något - Respekterar andras åsikter	
4. Mänskliga rättigheter och alla människors lika värde	- Visar nyfikenhet och respekt för olikheter - Deltar i aktiviteter som inkluderar olika kulturer - Bemöter andra med respekt	
5. Hållbar utveckling och delaktighet i samhället	- Deltar i miljöaktiviteter (exempelvis sortering, återvinning) - Pratar om hur man kan ta hand om naturen - Visar intresse för omvärlden	